

POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: Definícia spoločenskej zodpovednosti a jej obraz v strategickom riadení podnikov

Autor: Ing. Milan Džupina, PhD.

Oponent: Doc. PhDr. Eva Fandelová, PhD.

Predložená habilitačná práca je centovaná na problematiku ktorá má široké uplatnenie v oblasti riadenia marketingovej komunikácie ako aj samotnej tvorby marketingovo komunikačných projektov, kampaní a konkrétnych komunikátov. Aktuálny stav teórie marketingu a marketingovej komunikácie má afinitu k sociálnej zodpovednosti je to reakcia na súčasné „chvenie“ v ekonómii a zvyrazňuje potrebu hodnotovej orientácie i v podnikovej oblasti. Prístup ktorý autor zvolil vo svojej práci je bazálnym pre praktické uchopenie spoločenskej zodpovednosti, pretože od strategického riadenia sa odvíja reálne uplatňovanie princípov CSR v nadväzujúcich oblastiach ekonomickej teórie a praxe.

Diskusia v súvislosti so sociálnym atribútom riadenia je viacvrstvomá a aj z historického aspektu ukazuje jej veľmi vplyvný ale stále prakticky málo výrazné uplatnenie v našich podmienkach. Zameranie na spoločenskú zodpovednosť v súvislosti so strategickým riadením podnikov na Slovensku je výrazným benefitom posudzovanej habilitačnej práce a empirické uchopenie problému je výrazom profesionálnej zodpovednosti a poctivosti autora.

1. Náročnosť spracovania riešenej problematiky práce

Autor sa problematikou zaoberá veľmi precíznym spôsobom, orientuje sa v teoretických konceptoch, dôkladne spracováva historické aspekty vzniku spoločenskej zodpovednosti a jej ukotvenie v marketingu, korektne pristupuje k téme, poukazuje i na kritické prístupy ktoré spochybňujú realizáciu stratégií sociálnej zodpovednosti vo firemnom prostredí. Špecifikácia problému cez dôsledne historický prístup umožňuje autorovi komplexne postihnúť vývoj pojmov, konceptov a teórií a vyťažiť pre súčasný stav problému základné východiskové princípy. Súčasný koncept CSR ktorý stojí na troch pilieroch, sociálnom, enviromentálnom a ekonomickom, má pred sebou náročnú úlohu – presadiť sa v praxi a dokázať svoju uplatniteľnosť i v slovenskom prostredí. Autorov prístup uvedenú akcentuje. Vzhľadom na samotný obsah CSR je aj vecou prestíže dokumentovať vo firemnom prostredí uvedený koncept, ale otázna je miera jeho reálneho naplnenia. Z toho dôvodu skúmať takýto citlivý fenomén je vždy obtiažne a treba postupovať mimoriadne premyslene.

2. Posúdenie úrovne spracovania práce

Téma je rozložená do ôsmich kapitol plus záver, použitá literatúra a prílohy. Jednotlivé kapitoly vytvárajú predpoklad pre vyčerpávajúce uchopenie problému, jeho operacionalizáciu a empirické spracovanie uplatniteľné v reále (v praxi). Prvá kapitola zainteresovane mapuje kultúrnu a sociálnu podmienenosť a zdôvodnene uvádza premeny ktoré intervenovali pri formovaní konceptu. Druhá kapitola longitudinálne postihujú historické kontexty vzniku a podôb CSR, od Bowena (50 roky) po súčasnosť, pričom spracovanie neobchádza ani inšpiratívne formovanie myšlienok a ideí v predvedeckom období. Z kapitoly cítiť najmä problematičnosť a zložitosť formovania konceptu CSR naprieč dejinami, zároveň dôkladnú klarifikačnú atmosféru. Tretia kapitola diskutuje (diferencuje) a zároveň dáva do súladu pojem trvalo udržateľného rozvoja so sociálnou zodpovednosťou, kde nachádza primárnu oporu pre stanovenie troch pilierov zodpovedajúce obom konceptom (sociálny, enviromentálny a ekonomický). Ďalšia, štvrtá kapitola má čitateľa informovať o vývoji a ukotvení spomínaných princípov, ktoré zároveň majú byť prítomné (umožňujú) pri empirickej analýze sledovaného problému. Problematika CSR charakterizovaná v predchádzajúcich kapitolách je náročná na spracovanie ale pre uchopenie problému podstatná a jej spracovanie zodpovedá potrebám výskumu. Piata kapitola je centrovaná na afinitu CSR a strategického manažmentu, ukazuje ďalšie významné aspekty sledovaného prístupu – víziu, poslanie, hodnoty, zakotvené v reprezentatívnych materiáloch firmy ktorými deklarujú svoju filozofiu. Kvalitná teoretická príprava ktorá sa v dotknutých kapitolách niesla v znamení komparatívnej a kritickej analýzy je zárukou optimálneho výskumného spracovania problematiky.

Ťažiskom habilitačnej práce je kvalitne koncipovaný a realizovaný výskum (6-8 kapitola), ktorý dôsledne dodržiava vedecký metodologický postup. Opiera sa o reprezentatívny výskumný súbor, optimálnu výskumnú metódu obsahovej analýzy a nadštandardnú štatistickú analýzu vo vzťahu k testovaným hypotézam. Výskumný problém je jednoznačne vymedzený, špecifikovaný a napriek šírke záberu zvládnutý. Hypotézy sú optimálne formulované a oddôvodnené. Zameranie výskumu na firmy pôsobiace v našich podmienkach je významným benefitom práce, úroveň celkového spracovania prináša dôveryhodné údaje a podáva obraz stavu CSR v strategickom riadení na Slovensku (u nás). Previazanosť jednotlivých kapitol je zjavná, umožňuje sledovať problém vo všetkých významných súvislostiach a vytvára optimálne výskumné očakávania.

3. Prínos a úroveň výsledkov práce

Spracovanie problému v habilitačnej práci vychádza zo zdravo kritického prístupu, zachováva odstup, dôkladnosť a vedeckú pokoru. Autorove zistenia pomerne dôveryhodným spôsobom ukazujú, ako sú jednotlivé formy prezentácie podnikov (poslanie, vízia a hodnoty) prepojené s CSR a ako sú z tohto aspektu diferencované v závislosti od rôznych komparatívnych kritérií – zahraničný vs. domáci majiteľ podniku, veľkosť podniku, deklarované hodnoty a podľa odvetvia NH.

Výsledky výskumu vo všetkých úrovniach prinášajú mnohoraké teoretické i praktické implikácie. Okrem prínosov uvádzaných v habilitačnej práci (s. 148-149), ktoré sú nespochybniteľné, je výrazným pozitívom výskumných výstupov autora generovanie ďalších výskumov v oblasti CSR a jasnozrivé poukázanie na nesúlad súvisiaci už dlhé roky v sociálnych vedách sledovaným fenoménom - La Pierrovým paradoxom. Podľa neho je výskumne doložené, že existuje rozpor medzi deklarovanými postojmi a ich situačnou realizáciou. V tejto súvislosti by ma zaujímalo a treba konštatovať, že autor uvedený rozpor viackrát vo svojom diele spomína, ako je možné tento rozpor pri analýzach riešiť, resp. aký výskumný postup by navrhol na jeho skúmanie.

4. Posúdenie formálnej stránky práce (jazyk, štýl, štruktúra)

V habilitačnej práci je použitý kompetentný odborný, ale zrozumiteľný jazyk, jednotlivé pojmy a koncepty sú precízne špecifikované a postupnosť ich spracovania robí text konzistentným, s veľkou výpovednou hodnotou. Štruktúra práce vedie čitateľa systematicky od základných premís uchopenia problému, po jeho konceptualizáciu, empirické riešenie ako aj precizáciu a spracovanie (analýzu a interpretáciu) výsledkov. Postup problém nielen špecifikuje, ale aj objasňuje, ukotvuje v marketingu a čo je podstatné, spája ho so slovenským firemným prostredím. Vysvetlenie by si žiadalo záverečné spracovanie výsledkov v časti Diskusia (s. 134), kde sa autor zhrňujúcim spôsobom vyjadruje k dosiahnutým výsledkom a jednotlivé testované hypotézy neuvádza podľa ich poradia (HY 4 a HY5 sú pred HY 3).

Pozoruhodný je úctyhodný počet použitých literárnych prameňov, prevažne zahraničnej proveniencie. Platí, že množstvo zdrojov niekedy dielo preťaží, robí nezrozumiteľným a pôsobí rozpačito. V tomto prípade platí opak, habilitačná práca je ucelene, zrozumiteľne a fundovane koncipované dielo, zreteľné sú jej preferencie

a zameranie, pričom zvolený smer skúmanej problematiky je pre súčasný stav CSR na Slovensku podstatný.

5. Explicitne vyjadrený návrh na udelenie (resp. neudelenie) vedecko-pedagogického titulu docent

Celkovo habilitačnú prácu posudzujem pozitívne, pre komplexnosť záberu, relevantné empirické riešenie problematiky, aplikáciu na slovenské podmienky, uplatnenie matematicko štatistických postupov zodpovedajúcich najvyšším výskumným kritériám a mimoriadnu precíznosť spracovania.

Z uvedených dôvodov udelenie vedecko - pedagogickej hodnosti v odbore 3.2.3. masmediálne štúdiá, doporučujem.

Nitra, 23. 10. 2013

doc. PhDr. Eva Fandelová, PhD.